

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/7/2026
Identifikačné číslo spisu:	7725201976
Dátum vydania rozhodnutia:	16.07.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7725201976.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ E.. X. W., narodeného X. X. XXXX a 2/ E.. X. W., narodenej XX. F. XXXX, oboch X., F. Š. XXXX/X, proti žalovaným 1/ Q.. Š. Y., narodenému X. D. XXXX a 2/ E.. L.. X. Y., Q.., narodenej XX. F.Á. XXXX, obom M., C. XXXX/XX, o zaplatenie 69 500 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 14C/33/2025, takto

rozhodol:

Návrhu na príkazanie sporu vedeného na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 14C/33/2025 Mestskému súdu Bratislava IV n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce predložil v zmysle § 39 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež len „CSP“) spis vedený ním pod sp. zn. 14C/33/2025 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) za účelom rozhodnutia o návrhu žalovaných na príkazanie sporu z dôvodu vhodnosti Mestskému súdu Bratislava IV.

2. Vec predložil s odôvodnením, že príkazanie sporu z dôvodu vhodnosti navrhli žalovaní, ktorí príslušnosť Okresného súdu Michalovce namietali pri svojom prvom procesnom úkone (vo vyjadrení k žalobe z 8. augusta 2025 na č. l. 106, v ktorom uviedli, že žiadajú, aby súdne konanie bolo odstúpené do miesta ich bydliska, a to jednak z hospodárskych dôvodov, ale najmä z dôvodu agresivity žalobcu 1/, jeho vyhrážok fyzickou likvidáciou žalovanej 2/ a násilného vymáhania neoprávnených finančných prostriedkov). Žalovaní tiež uviedli, že tomuto riziku nemôžu vystaviť ani osobu advokáta, ktorý ich bude v spore zastupovať.

3. Žalobcovia s návrhom na príkazanie sporu inému súdu nesúhlasili a vo svojom podaní zo 16. októbra 2025 (č. l. 117) uviedli, že miestna príslušnosť súdu bola daná podľa ustanovenia § 19 písm. b) CSP a mali za to, že zákonom danú miestnu príslušnosť nie je možné zmeniť na základe ničím nepreukázaných a klamlivých vyjadrení žalovaných.

4. Podaním z 23. apríla 2026 (č. l. 140) žalovaní opätovne namietali miestnu príslušnosť súdu. S poukazom na ustanovenia § 13, § 14 a § 161 ods. 1 CSP namietali, že skúmanie procesných podmienok

v civilnom sporovom konaní je jednou zo základných povinností súdu, ktorá zabezpečuje, aby bolo konanie vedené zákonným a riadnym spôsobom, pričom súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať. Keďže trvalý pobyt žalovaných je v M. na adrese C. XXXX/XX, mali za to, že miestne príslušným súdom prvej inštancie v konaní nie je Okresný súd Michalovce, ale Mestský súd Bratislava IV. Toto svoje podanie upresnili ďalším podaním z 27. apríla 2026 (č. I. 146), v ktorom uviedli, že žiadajú, aby súd považoval ich návrh, ktorý uplatnili pri svojom prvom procesnom úkone, za návrh na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti podľa § 39 CSP.

5. Okresný súd Michalovce listom z 5. júna 2026 (č. I. 154) oznámil stranám sporu, že vec bude v zmysle § 39 ods. 3 CSP predložená na rozhodnutie najvyššiemu súdu.

6. Podľa § 13 a § 14 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak. Všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

7. Podľa § 19 písm. b) CSP popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

8. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

9. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený obom okresným súdom zhora, príslušný podľa § 39 ods. 3 CSP, posúdil opodstatnenosť dôvodov návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť.

10. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej tiež len „Ústava“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

11. Podstatou práva na zákonného sudcu je, že príslušnosť súdu pre riešenie konkrétnej veci (sporu) sa musí riadiť vopred stanovenými pravidlami, a že podľa takých vopred stanovených pravidiel sa musí odohrávať aj pridelenie veci konkrétnemu sudcovi alebo senátu v rámci takto určeného súdu. Zásada zákonného sudcu predstavuje jednu zo základných záruk nezávislého a nestranného súdneho rozhodovania v právnom štáte a podmienku riadneho výkonu tej časti verejnej moci, ktorá bola súdom ústavne zverená. Dodržanie všeobecných zákonných podmienok určenia príslušnosti súdu je zárukou toho, že nedôjde k svojvoľnému určovaniu príslušnosti súdu, ktorého cieľom by mohlo byť ovplyvnenie výsledku súdneho rozhodovania (tu pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 12. marca 2009 sp. zn. III. ÚS 529/08).

12. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu, ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rôznu povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Dôvodom vhodnosti nie je vzdialenosť bydliska strany sporu od obvodu miestne príslušného súdu [tu pozri napríklad uznesenia najvyššieho súdu z 30. apríla 2015 sp. zn. 3Ndob/7/2015 (R 26/2016) alebo z 28. júna 2018 sp. zn. 8Nds/2/2018].

13. Najvyšší súd pri posudzovaní opodstatnenosti návrhu na prikázanie sporu berie do úvahy aj prípadné dôsledky navrhovanej vhodnej delegácie a starostlivo skúma, či delegovaním sporu inému súdu nedôjde

iba k tomu, že obdobným spôsobom zaťaží druhú stranu sporu. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

14. Úlohou najvyššieho súdu aj v tejto konkrétnej veci preto bolo posúdiť, či sú dané dôvody pre výnimočné použitie inštitútu vhodnej delegácie a rozhodnúť, či možno očakávať, že by konanie na Mestskom súde Bratislava IV bolo (nazerať na posudzovanú vec komplexne) hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie než na miestne príslušnom Okresnom súde Michalovce. Takýto záver však podľa jeho názoru nebolo možné z podkladov tvoriacich spis vyvodiť. V zmysle rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky možno prihliadnuť najmä na mimoriadne pomery účastníka konania, ako sú pohlavie, vek, zdravotný stav, rodinné pomery a pod. (tu porovnaj uznesenie z 9. decembra 2009 sp. zn. I. ÚS 379/09) a obdobne pomery účastníka konania, ktoré môžu byť dôvodom pre prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, vidí aj Najvyšší správny súd Českej republiky najmä v okolnostiach sociálneho a zdravotného charakteru, ktorými sú napríklad starostlivosť o dieťa alebo o bezmocnú osobu, tehotenstvo, zlý zdravotný stav alebo invalidita (tu porovnaj uznesenie zo 6. decembra 2016 sp. zn. Nad 283/2016); podľa názoru najvyššieho súdu ale špecifiká prípadu v prejednávanej veci navrhovanú delegáciu veci neopodstatňujú.

15. Dôvody uvádzané žalovanými a reprodukované v bode 2. zhora, totiž nezodpovedajú kritériám, ktoré by bolo možné relevantne zohľadniť pri prelomení práva sporových strán na zákonného sudcu za pomoci inštitútu prikázania sporu inému súdu. Problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov za účelom dostavenia sa na súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania sporu inému súdu, navyše keď je nepochybné, že delegovaním sporu inému súdu z tohto dôvodu by došlo iba k tomu, že obdobným spôsobom by zaťažilo druhú stranu sporu (tak ako je tu dnes predpokladu cestovania žalovaných do Michaloviec, po prikázaní by žalobcovia s trvalým bydliskom v X. boli nútení merať cestu na súd do Bratislavy). Rovnako obava z agresívneho správania sa strán sporu a vzájomných vyhrážok je viac menej v súdnom spore častá a nie je možné očakávať, že prikázaním sporu inému súdu sa toto riziko odstráni, keďže nezávisí od miesta súdneho konania, ale od správania sa strán sporu. Keďže správanie sa strany sporu v súdnom konaní sa riadi CSP a dohliada naň sudca, toto dôvodom prikázania sporu inému súdu takisto nemôže byť.

16. Pretože najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie nezistil žiadne výnimočné okolnosti odôvodňujúce premisu hospodárnejšieho (efektívnejšieho) prejednávania sporu Mestským súdom Bratislava IV, dospel k záveru, že v tomto prípade podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP nie sú splnené. Preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.